

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om att Hörby kommun aktivt stöttar boende med anledning av den ev. framtida gruvdriften

Förslag till beslut

Föreslå Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen att:

- inga särskilda åtgärder för de boende i Lyby med omnejd tas.
- Anse medborgarförslaget besvarat.

Sammanfattning av ärendet

2019-02-18 inkom ett medborgarförslag där Hörby kommun föreslås aktivt stötta de boende i Lyby med omnejd som nu ser sin hembygd och natur hotas av en eventuell framtida gruvdrift för brytning av vanadin m.m. Kommunfullmäktige överlämnade 2019-03-25 § 72 ärendet till kommunstyrelsen för beredning och beslut.

Det framgår inte av medborgarförslaget vilken typ av aktivt stöd som förslagsställaren förväntar sig.

Kommunen kan ta ett principbeslut där kommunens inställning till gruvdrift klargörs. Kommunen har dock få juridiska verktyg för att förhindra en eventuell gruvdrift då tillståndgivande för den här typen av verksamhet ligger utanför kommunens kompetensområde.

Beskrivning av ärendet

2019-02-18 inkom ett medborgarförslag där Hörby kommun föreslås att aktivt stötta de boende i Lyby med omnejd som nu ser sin

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

hembygd och natur hotas av en eventuell framtida gruvdrift för brytning av vanadin m.m. Kommunfullmäktige överlämnade 2019-03-25 § 72 ärendet till kommunstyrelsen för beredning och beslut.

Det framgår inte av medborgarförslaget vilken typ av aktivt stöd som förslagsställaren förväntar sig.

Den lagstadgade tillståndprocessen för gruv- och täckdrift är en lång och komplicerad process som involverar många olika aktörer och flera olika rättsområden. Nedan följer en beskrivning av processen från Tillväxtverkets handbok för kommuner som står inför gruv- eller täktsatsningar (2015). Kortfattat kan sägas att processen består av sex steg. Processen inleds med att en verksamhetsutövare ansöker om undersökningstillstånd hos Bergsstaten (del av myndigheten SGU).

Om undersökningstillståndet beviljas har verksamhetsutövaren ensamrätt att undersöka området i fråga. Undersökningstillståndet är villkorat på ett sådant sätt att verksamhetsutövaren måste: 1. Upprätta en arbetsplan för hur arbetet ska gå till och 2. Komma överens med markägare och andra sakägare om arbetsplanen. Beroende på vilken typ av arbete som ska utföras kan verksamhetsutövaren även vara tvungen att ansöka om särskilda tillstånd från länsstyrelsen eller andra myndigheter.

Endast ett undersökningstillstånd räcker inte för att en verksamhetsutövare ska kunna genomföra en undersökning av området. De måste även ansöka om provbrytning. Detta kan antingen göras inom ramen för undersökningstillståndet eller inom ramen för en bearbetningskoncession. Ansökan om provbrytning görs hos miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen. Provbrytning kräver tillstånd enligt 9 kap Miljöbalken. Verksamhetsutövare får endast göra undersökningar för att: 1. Visa att området innehåller sådant mineral som tillståndet gäller, och för att 2. Närmare utreda fyndighetens storlek, beskaffenhet och brytvärdhet.

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

Om en lovande mineralfyndighet hittas kan verksamhetsutövaren ansöka om bearbetningskoncession hos Bergsstaten. Innan ansökan skrivs bör verksamhetsutövaren upprättar en dialog med olika intressenter, däribland kommunen. Bergsstaten prövar sökandens förutsättningar att ekonomiskt tillgodogöra sig en fyndighet men också om gruvdrift står i motsättning till hushållningsbestämmelserna i miljöbalken (3 och 4 kap).

Bergsstaten beslutar sedan om bearbetningskoncession ska beviljas, här kan Länsstyrelsen, som är remissmyndighet, antingen tillstyrka eller avstyrka Bergsstatens beslut.

Verksamhetsutövaren ansöker sedan om tillstånd hos aktuell mark- och miljödomstol som dömer utifrån 9 kap miljöbalken (och kap 11 om det rör vattenverksamhet). Innan ansökan skickas in ska verksamhetsutövaren än en gång samråda med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheter och enskilda som blir berörda, samt med övriga statliga myndigheter, kommuner, allmänheten och organisationer som kan antas bli berörda. Efter att huvudförhandlingen är avslutad meddelar mark- och miljödomstolen sin dom. Domen kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen. Vid samrådet innan ansökan skickas in och efter är kommunen en av remissinstanserna.

När mark- och miljödomstolen meddelat dom om tillstånd beslutar Bergmästaren (Bergsstatens chef) om markanvisning. Detta görs för att koppla rätten att utvinna mineral till rätten att använda den mark som krävs.

Slutligen ansöker verksamhetsutövaren om bygg- och marklov hos kommunens byggnadsnämnd.

Sammanfattningsvis framgår det att det finns få sätt för kommunen att påverka varandet eller icke-varandet av gruvdrift i kommunen. Kommunen fungerar som remissinstans i flera steg i processen och bjuds ofta in till dialog av verksamhetsutövare. Kommunen har dock få juridiska verktyg för att förhindra en eventuell gruvdrift då

Kommunledningsförvaltningen

Kansli och ledningsstöd

tillståndgivande för den här typen av verksamhet ligger utanför kommunens mandat att besluta om.

Det finns dock inget som hindrar kommunen och/eller enskilda partier eller sammanslutningar av partier från att ta ett principbeslut där kommunens och/eller partiets/partiernas inställning till gruvdrift inom kommunens gränser klargörs. Ett sådant beslut ska endast ses som ett politiskt ställningstagande.

Då förslagsställaren som sagt inte redogör för vilken typ av aktivt stöd denne förväntar sig och med bakgrund av att kommunen har begränsade verktyg att påverka tillståndsprocessen föreslås att inga särskilda åtgärder för de boende i Lyby med omnejd tas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2019-03-23

Beslut Kommunfullmäktige 2019-03-25 § 72

Medborgarförslag om att Hörby kommun aktivt stöttare boende med anledning av den ev. framtida gruvdriften.

Beslutet skickas till

Kopia av kommunstyrelsens beslut skickas till:

Förslagsställaren

Alfred Tilly